

1.lk.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristö muokataan oppimista, sosiaalisia suhteita ja vuorovaikutusta tukevaksi. Suomi toisena kielenä -oppilas oppii ryhmän tasavertaisena jäsenenä kaveritaitoja. Strukturoidun oppimisympäristön avulla hän harjoittelee koululaisen taitoja. Leikki ja draama ovat oleellinen osa koulupäivää ja myös sen kautta opitaan kieltä. Tuetaan eri kielitaustaisia oppilaita oppimaan yhdessä ja jakamaan elämyksiä ja kokemuksia. Opetuksessa hyödynnetään esimerkiksi oppimislejää ja viestintäteknologiaa. S2-oppilaan oppimisympäristö on koko koulu.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärä. Arvion oppilaan suorittamasta oppimäärästä tekee suomi toisena kielenä -opettaja yhteistyössä luokanopettajan/erityisopettajan kanssa. Lopullisen päätöksen S2-oppilaan oppimäärästä tekevät vanhemmat.

Oppilaalle, jonka kielitaito ei riitä saavuttamaan opetussuunnitelmassa määriteltyjä tavoitteita, tehdään oppimissuunnitelma, jossa määritellään oppilaan omat tavoitteet. Tällaisia oppilailta saattavat olla esimerkiksi valmistavalta luokalta tulleet oppilaat.

Oppilaan S2-status voi muuttua suomi äidinkieleksi, mikäli oppilaan kielitaito todetaan äidinkielen tasoiseksi kaikilla osa-alueilla. Myös jokainen aineenopettaja on oman aineensa suomen kielen opettaja. Jokaisen opettajan tulee huomioida opetuksessaan oppilaat, joiden kielitaidossa on puutteita.

Suomi toisena kielenä opetusta voi saada joko erillisessä S2-ryhmässä tai osittain tai kokonaan suomi äidinkielenä -ryhmässä.

Arviointi

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä.

Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemansa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus) ovat

edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon kattuminen

edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa

edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen

edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Laaja-alainen osaaminen

1.-2. luokat

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

S2-oppilaalle on tärkeää kokea oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita. Häntä rohkaistaan kysymään ja keskustelemaan ryhmässä taitotasostaan riippumatta. Opetuksessa sanotetaan asioita ja oppilaan kanssa nimetään asioita, tunteita ja ilmiöitä.

Oppilas saa jatkuvaa palautetta onnistumisestaan. Hänelle annetaan keinoja havaita omaa edistymistään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilasta rohkaistaan kertomaan omasta kulttuuristaan ja perheestään. Oppilaita ohjataan suhtautumaan arvostavasti toistensa tarinoihin. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan musiikin, median, satujen ja esitysten kautta esille erilaisia kulttuureja ja niiden erityispiirteitä suomalaista kulttuuria unohtamatta.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koululaistaitojen hyvä omaksuminen on hyvin tärkeää heti alkuopetuksen käynnistyessä. Tämä edellyttää joidenkin oppilaiden kohdalla hyvin tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Päiväjärjestyksen hahmottaminen ja sen noudattaminen alusta asti tuo turvallisuutta ja mahdollistaa hyvän oppimisen polun. Pienen koululaisen tärkeitä taitoja ovat esimerkiksi oikeiden välineiden pakkaaminen reppuun.

L4 Monilukutaito

Tekstien valinnan täytyy S2-oppilailla tukea monilukutaidon kehittymistä. Oppilas tarvitsee paljon erilaisia tekstejä. Erityisesti hän tarvitsee apua mediatekstien oikeanlaisessa käytössä: oppilasta ohjataan ikätasolle sopivien elokuvien, musiikin, pelien, lehtien ja kirjojen maailmaan.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Leikkiin perustuva työskentely kuten pelit ja leikit lisäävät intoa oppimiseen ja opiskeluun. Myös heikosti kieltä osaavat voivat osallistua tunnilla itse tuottamiensa kuvien avulla. Tämä mahdollistaa tasavertaisen vuorovaikutuksen. Oppitunnilla pyritään vaikuttamaan oppilaiden vastuulliseen kieli- ja viestintäteknologian käyttöön myös arjessa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Koulutyössä oppilasta ohjataan toimimaan erilaisien ryhmien tasavertaisena jäsenenä. Hän oppii ymmärtämään, että oma kielenkäyttö vaikuttaa ryhmän jäsenten keskinäiseen dynamiikkaan ja joko edesauttaa tai estää hyvän vuorovaikutuksen syntymisen. Ryhmän jäsenenä hän oppii ilmaisemaan oman mielipiteensä ja kantamaan vastuuta yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Oppilaiden kanssa käydään keskustelua siitä, mitä vastavuoroisuus ja yhdenvertaisuus tarkoittavat. Jokainen oppilas opetetaan ottamaan vastuuta niin luokan viihtyisyydestä kuin työrauhastakin. Siksi on tärkeää, että jokainen oppilas saa taitotasoaan vastaavaa opetusta ja tehtäviä opetustilanteessa.

Opetuksen tavoitteet

1.lk.

Ensimmäisen ja toisen kouluvuoden aikana tavoitteena on oppia lukemaan, kirjoittamaan ja olemaan vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Opetuksessa huomioidaan yksilön ja ryhmien erilaiset haasteet ja vahvuudet. Kouluun tullessa jokaisen oppilaan lähtökohdat ja taidot ovat varsin erilaisia. Nämä otetaan huomioon suunniteltaessa yksilöllisiä oppimispolkuja. Tavoitteena on turvata jokaiselle oppilaalle mielekäs ja tarkoituksenmukainen opetus ja oppiminen.

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee keskustelutaitojen perusteita kuten oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista.
rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja kertomaan omista ajatuksistaan omalla kielitaidollaan.
oppii tiedostamaan oman toimintatapansa vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöönsä.
kokee esiintymisen ja leikin iloa ja saa kannustavia kokemuksia.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

tunnistaa kirjaimen, äänteen, tavun ja sanan.
oppii mekaanisesti lukemaan.
harjoittelee tekstin ymmärtämistä opettajan tukemana kuunnellen ja yhdessä lukien.
laajentaa sana- ja käsitevarastoa.
harjoittelee saduista ja tarinoista kertomista ja käyttää draamatyötapoja.

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

1. Puhuminen

Oppilas rohkaistuu puhumaan hänelle tärkeistä asioista ensin aikuisen ohjaamana/kannustamana pienissä ryhmätilanteissa.

2. Kirjoittaminen

Oppilas

oppii käyttämään pieniä ja isoja kirjainmuotoja.

tuottaa pieniä lauseita yhdessä muiden kanssa mallintamalla opettajan esimerkkilauseita käyttämällä hänelle jo tutuksi tullutta sanastoa.

T9-11 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

alkaa ymmärtää omaa kielellistä pääomaansa ja sen tuomaa etua (esim. opetuksessa kannustetaan tuomaan esille eri kielten tapaa vaikkapa tervehtiä tai sanoa kiitos).

harjaantuu ystävälliseen puhetapaan ja oppii ymmärtämään tavallisimpien kohteliaisuusfraasien merkityksen ihmisten sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitäjänä.

innostuu tutustumaan kirjoihin ja oppii niiden sisältävän mahdollisuuden päästä toisenlaiseen maailmaan (aluksi tosin vain kuvien avulla).

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

tuntee onnistumisen tunteita viestijänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. alkaa aktiivisesti kehittää itseään kielenoppijana ja kokee tasavertaisuutta omassa ryhmässään.

Keskeiset sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

Keskustelemisen kautta harjoitellaan vastaamaan yksinkertaisiin kysymyksiin ja kertomaan oppilaalle itselleen tärkeistä arkielämän asioista

Harjoitellaan oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista, erimielisyyksien ratkaisemista, pyytämistä ja kohteliasta kielenkäyttöä yhdessä opettajan ja muiden oppilaiden kanssa

Ryhmätyöskentely

Harjoitellaan pareittain ja ryhmässä työskentelyä monipuolisesti ja opitaan mallintamalla erilaisia työskentelytapoja ja kohteliasta kielenkäyttöä

Oppilas rohkaistuu pyytämään apua opettajalta tai luokkatoverilta ja käyttämään kieltä oman taitotasonsa mukaisesti

Draama

ilmaistaan itseä ja leikitään yhdessä

harjoitellaan esillä oloa

eläydytään ja syvennyttään kertomuksiin esimerkiksi niiden henkilöihin ja tapahtumapaikkaan draaman keinoin

käytetään draamatyötapoja monipuolisesti (esim. patsaat, kertominen ja toimiminen, mielipidejanat, kuuma tuoli, pantomiimi, nukketeatteri, varjoteatteri, erilaiset liikkumisen ja eläytymisen harjoitukset, yhteinen piirtäminen, kollektiivinen rooli)

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

Lukemaan oppiminen

mekaanisen lukutaidon oppiminen

luetun ymmärtämisen ja lukustrategian harjoittelu

sanavaraston laajentaminen satuja ja tarinoita kuuntelemalla ja lukemalla

äänteen keston tunnistaminen

kielen synteettisyyteen tutustuttaminen

(S3) T6-T8 Tekstien tuottaminen

tuotetaan tekstiä aluksi suullisesti ja taitojen karttuessa myös kirjallisesti

pienten tarinoiden mallintaminen ja itsenäinen kirjoittaminen ensin opettajan tukemana

yhteinen kirjoittaminen (koko luokka kirjoittaa yhdessä, pienemmissä ryhmissä, pareittain)
oppilasta kannustetaan luovuuteen ja mielikuvituksen käyttöön (saduttaminen, kuvat, lorut, media)
harjoitellaan kirjoittamaan käsin ja näppäintaitoja käyttäen

(S4) T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

tutustutaan kielitiedon ensimmäisiin käsitteisiin: äänne, kirjain, tavu, sana, lause, riimi ja loru
pyritään esimerkiksi tarinoiden kautta tutustumaan eri kulttuureihin ja niiden ominaispiirteisiin
tutustutaan erilaisiin juhlaperinteisiin ja suomalaiseen kansanperinteeseen opastetaan kirjaston käyttöön
ja tutustutaan lastenkulttuurin eri muotoihin

(S5) T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

oppilasta kannustetaan käyttämään kieltä aidoissa vuorovaikutustilanteissa ikätasonsa edellyttämällä tasolla

tutustutaan ensimmäisiin tekstilajeihin: tarinat, ympäristöopin tekstit ja matematiikan kieli

harjoitellaan pienimuotoisesti tiedonhankintaa (esim. ympäristöä tarkkailemalla, tekstejä lukemalla, kuvia tutkimalla, haastatteleamalla erilaisia ihmisiä)

harjoitellaan tiedon jakamista toisille

erilaisten muististrategioiden omaksuminen: toistaminen, lorut, laulut, ääneen lukeminen ja riittäminen
tuetaan ja hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena

Painotukset:

Ensimmäisellä luokalla

tunnistetaan kirjain, äänne, tavu, sana

kuva(kuvien lukeminen, avaaminen)

isot ja pienet kirjainmuodot

mekaaninen lukeminen

2.lk.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristö muokataan oppimista, sosiaalisia suhteita ja vuorovaikutusta tukevaksi. Suomi toisena kielenä -oppilas oppii ryhmän tasavertaisena jäsenenä kaveritaitoja. Strukturoidun oppimisympäristön avulla hän harjoittelee koululaisen taitoja. Leikki ja draama ovat oleellinen osa koulupäivää ja myös sen kautta opitaan kieltä. Tuetaan eri kielitaustaisia oppilaita oppimaan yhdessä ja jakamaan elämyksiä ja kokemuksia. Opetuksessa hyödynnetään esimerkiksi oppimisperlejä ja viestintäteknologiaa. S2-oppilaan oppimisympäristö on koko koulu.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärä. Arvion oppilaan suorittamasta oppimäärästä tekee suomi toisena kielenä -opettaja yhteistyössä luokanopettajan/erityisopettajan kanssa. Lopullisen päätöksen S2-oppilaan oppimäärästä tekevät vanhemmat.

Oppilaalle, jonka kielitaito ei riitä saavuttamaan opetussuunnitelmassa määritellyjä tavoitteita, tehdään oppimissuunnitelma, jossa määritellään oppilaan omat tavoitteet. Tällaisia oppilailta saattavat olla esimerkiksi valmistavalta luokalta tulleet oppilaat.

Oppilaan S2-statusen voi muuttaa suomi äidinkieleksi, mikäli oppilaan kielitaito todetaan äidinkielen tasoisiksi kaikilla osa-alueilla. Myös jokainen aineenopettaja on oman aineensa suomen kielen opettaja. Jokaisen opettajan tulee huomioida opetuksessaan oppilaat, joiden kielitaidossa on puutteita.

Suomi toisena kielenä opetusta voi saada joko erillisessä S2-ryhmässä tai osittain tai kokonaan suomi äidinkielenä -ryhmässä.

Arviointi

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä -oppiaineessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä.

Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemansa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus) ovat

edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen

edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa

edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen

edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Laaja-alainen osaaminen

1.-2.luokat

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

S2-oppilaalle on tärkeää kokea oppimisen iloa ja onnistumisen tunteita. Häntä rohkaistaan kysymään ja keskustelemaan ryhmässä taitotasostaan riippumatta. Opetuksessa sanotetaan asioita ja oppilaan kanssa nimetään asioita, tunteita ja ilmiöitä.

Oppilas saa jatkuvaa palautetta onnistumisestaan. Hänelle annetaan keinoja havaita omaa edistymistään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilasta rohkaistaan kertomaan omasta kulttuuristaan ja perheestään. Oppilaita ohjataan suhtautumaan arvostavasti toistensa tarinoihin. Mahdollisuuksien mukaan tuodaan musiikin, median, satujen ja esitysten kautta esille erilaisia kulttuureja ja niiden erityispiirteitä suomalaista kulttuuria unohtamatta.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koululaistaitojen hyvä omaksuminen on hyvin tärkeää heti alkuopetuksen käynnistyessä. Tämä edellyttää joidenkin oppilaiden kohdalla hyvin tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Päiväjärjestyksen hahmottaminen ja sen noudattaminen alusta asti tuo turvallisuutta ja mahdollistaa hyvän oppimisen polun. Pienen koululaisen tärkeitä taitoja ovat esimerkiksi oikeiden välineiden pakkaaminen reppuun.

L4 Monilukutaito

Tekstien valinnan täytyy S2-oppilailla tukea monilukutaidon kehittymistä. Oppilas tarvitsee paljon erilaisia tekstejä. Erityisesti hän tarvitsee apua mediatekstien oikeanlaisessa käytössä: oppilasta ohjataan ikätasolle sopivien elokuvien, musiikin, pelien, lehtien ja kirjojen maailmaan.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Leikkiin perustuva työskentely kuten pelit ja leikit lisäävät intoa oppimiseen ja opiskeluun. Myös heikosti kieltä osaavat voivat osallistua tunnilla itse tuottamiensa kuvien avulla. Tämä mahdollistaa tasavertaisen vuorovaikutuksen. Oppitunnilla pyritään vaikuttamaan oppilaiden vastuulliseen kieli- ja viestintäteknologian käyttöön myös arjessa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Koulutyössä oppilasta ohjataan toimimaan erilaisien ryhmien tasavertaisena jäsenenä. Hän oppii ymmärtämään, että oma kielenkäyttö vaikuttaa ryhmän jäsenten keskinäiseen dynamiikkaan ja joko edesauttaa tai estää hyvän vuorovaikutuksen syntymisen. Ryhmän jäsenenä hän oppii ilmaisemaan oman mielipiteensä ja kantamaan vastuuta yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilaiden kanssa käydään keskustelua siitä, mitä vastavuoroisuus ja yhdenvertaisuus tarkoittavat. Jokainen oppilas opetetaan ottamaan vastuuta niin luokan viihtyisyydestä kuin työrauhastakin. Siksi on tärkeää, että jokainen oppilas saa taitotasoaan vastaavaa opetusta ja tehtäviä opetustilanteessa.

Opetuksen tavoitteet

2.luokka

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee keskustelutaitojen perusteita kuten oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista.

rohkaistuu ilmaisemaan itseään ja kertomaan omista ajatuksistaan omalla kielitaidollaan.

oppii tiedostamaan oman toimintatapansa vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöönsä.

kokee esiintymisen ja leikin iloa ja saa kannustavia kokemuksia.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

oppii mekaanisesti lukemaan.

harjoittelee tekstin ymmärtämistä opettajan tukemana kuunnellen ja yhdessä lukien.

laajentaa sana- ja käsitevarastoaan.

harjoittelee saduista ja tarinoista kertomista ja osallistuu draamatyöskentelyyn.

tutustuu kertomuksen rakenteeseen, käsitteisiin: päähenkilö, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika ja tapahtumien selostaminen(juoni)

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

1. Puhuminen

Oppilas rohkaistuu pienissä ryhmäkeskusteluissa kuvaamaan omia kokemuksiaan ja osallistumaan muiden mukana esimerkiksi yhteisen tarinan luomiseen.

2. Kirjoittaminen

Oppilas

kirjoittaa sekä käsin että tekniikkaa apuna käyttäen erilaisia rakenneharjoituksia.

tunnistaa tärkeimmät oikeinkirjoituksen perusasiat (piste, iso alkukirjain).

harjaantuu tuottamaan ikätasonsa mukaisesti jo muutamia tekstilajeja aikuisen ohjauksella(esim. satu, luonnontieteellinen teksti(ympäristötieto)).

yhdistää kuvaa ja tekstiä ja alkaa ymmärtää myös visuaalisuuden olevan olennainen osa omaa tuotosta ja tekstiä

T9-11 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

oppii havainnoimaan jo enemmän eri kielten välisiä eroavaisuuksia/samankaltaisuuksia(esim. miten eri kielten kirjaimet eroavat toisistaan).

suhtautuu myönteisesti ja ennakkoluulottomasti häntä ympäröivään koulumaailmaan ja erilaisiin ihmisiin.

käyttää kohteliasta puhetapaa ja myös sanattomalla viestinnällä ilmaisee tarkoitusperiensä myönteisyyttä

lukee lyhyitä lauseita itsenäisesti ja samaistuu aikuisen lukemista kuunnellessaan hänelle tuttuihin elämäntilanteisiin.

suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen tutustua lastenkulttuuriin(musiikki, kirjat, elokuvat, teatteri, kuvataide) ja osallistuu kirjastokäynneille löytääkseen itselleen ja ikätasolleen sopivaa luettavaa.

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

lukee, kirjoittaa ja perehtyy omien edellytystensä tasoisesti eri tekstilajeihin.

arvioi ohjatusti itseään kielenoppijana(esim. sanojen oikeinkirjoitus(pitkät äänteet)) ja tunnistaa opettajan ohjaamana niin puhutusta kielestä kuin kirjoitetustakin kielestä niitä sanoja, joita ei ymmärrä.

Keskeiset sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

Keskustelemisen kautta harjoitellaan vastaamaan yksinkertaisiin kysymyksiin ja kertomaan hänelle itselleen tärkeistä arkielämän asioista

Harjoitellaan oman vuoron odottamista ja toisen kuuntelemista, erimielisyyksien ratkaisemista, pyytämistä ja kohteliasta kielenkäyttöä yhdessä opettajan ja muiden oppilaiden kanssa

Ryhmätyöskentely

Harjoitellaan pareittain ja ryhmässä työskentelyä monipuolisesti ja opitaan mallintamalla erilaisia työskentelytapoja ja kohteliasta kielenkäyttöä

Oppilas rohkaistuu pyytämään apua opettajalta tai luokkatoverilta ja käyttämään kieltä oman taitotasonsa mukaisesti

Draama

ilmaistaan itseä ja leikitään yhdessä

harjoitellaan esillä oloa

eläydytään ja syvennyttään kertomuksiin esimerkiksi niiden henkilöihin ja tapahtumapaikkaan draaman keinoin

käytetään draamatyötapoja monipuolisesti (esim. patsaat, kertominen ja toimiminen, mielipidejanat, kuuma tuoli, pantomiimi, nukketeatteri, varjoteatteri, erilaiset liikkumisen ja eläytymisen harjoitukset, yhteinen piirtäminen, kollektiivinen rooli)

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

Lukemaan oppiminen

mekaanisen lukutaidon oppiminen

luetun ymmärtämisen harjoittelu ja lukustrategian harjoittelu

sanavaraston laajentaminen satuja ja tarinoita kuuntelemalla ja lukemalla

äänteen keston tunnistaminen

kielen tapaan taivuttaa sanoja tutustutaan

(S3) T6-T8 Tekstien tuottaminen

tuotetaan tekstiä aluksi suullisesti ja taitojen karttuessa myös kirjallisesti

pienten tarinoiden mallintaminen ja itsenäinen kirjoittaminen ensin opettajan tukemana
yhteinen kirjoittaminen (koko luokka kirjoittaa yhdessä, pienemmissä ryhmissä, pareittain)
oppilasta kannustetaan luovuuteen ja mielikuvituksen käyttöön (saduttaminen, kuvat, lorut, media)
harjoitellaan kirjoittamaan käsin ja näppäintaitoja käyttäen

(S4) T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

tutustutaan kielitiedon ensimmäisiin käsitteisiin: äänne, kirjain, tavu, sana, lause, riimi ja loru
pyritään esimerkiksi tarinoiden kautta tutustumaan eri kulttuureihin ja niiden ominaispiirteisiin
tutustutaan erilaisiin juhlaperinteisiin ja suomalaiseen kansanperinteeseen
opastetaan kirjaston käyttöön ja tutustutaan lastenkulttuurin eri muotoihin

(S5) T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

oppilasta kannustetaan käyttämään kieltä aidoissa vuorovaikutustilanteissa ikätasonsa
edellyttämällä tasolla

tutustutaan ensimmäisiin tekstilajeihin: tarinat, ympäristöopin tekstit ja matematiikan kieli

harjoitellaan pienimuotoisesti tiedonhankintaa (esim. ympäristöä tarkkailemalla, tekstejä
lukemalla, kuvia tutkimalla, haastatteleamalla erilaisia ihmisiä)

harjoitellaan tiedon jakamista toisille

erilaisten muististrategioiden omaksuminen: toistaminen, lorut, laulut, ääneen lukeminen ja
riimittely

tuetaan ja hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena

Painotukset:

Toisella luokalla

virke, iso alkukirjain, lopetusmerkki, otsikko, sanaväli, teksti

kertomuksen rakenne ja käsitteinä päähenkilö, tapahtumapaikka, tapahtuma-aika ja juoni

oman käsialan vahvistaminen

näppäintaidot

luetun ymmärtäminen

3.lk.

Oppimisympäristö

Tavoitteena on turvallinen ja innostava oppimisympäristö, jossa jokaisella oppilaalla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja arvostetuksi kielitaidon tasostaan riippumatta. S2 antaa raamit myös muiden oppiaineiden akateemisten tekstien opiskeluun. Oppitunneilla voidaan käsitellä niin ympäristöopin, historian kuin fysiikan ja kemian tekstejä. Myös elämykselliset tekstit kuten sadut, tarinat ja runot kuuluvat oppitunneille. Kaikkea tätä voidaan avata esim. draaman keinoin. Erilaisten koulussa tarvittavien tekstilajien tuottamista harjoitellaan yhdessä. Hyödynnetään mediassa olevia ajankohtaisia kuvia ja ikäkauteen sopivia mediatekstejä luontevana osana käsiteltävää aihetta ja opetusta. Oppimisympäristöön kuuluu mahdollisuuksien mukaan koulun lähiympäristö ja alueelliset toimijat.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärä. Arvion oppilaan suorittamasta oppimäärästä tekee suomi toisena kielenä -opettaja yhteistyössä luokanopettajan/erityisopettajan kanssa. Lopullisen päätöksen S2-oppilaan oppimäärästä tekevät vanhemmat.

Oppilaalle, jonka kielitaito ei riitä saavuttamaan opetussuunnitelmassa määriteltyjä tavoitteita, tehdään oppimissuunnitelma, jossa määritellään oppilaan omat tavoitteet. Tällaisia oppilailta saattavat olla esimerkiksi valmistavalta luokalta tulleet oppilaat.

Oppilaan S2-status voi muuttua suomi äidinkieleksi, mikäli oppilaan kielitaito todetaan äidinkielen tasoisiksi kaikilla osa-alueilla. Myös jokainen aineenopettaja on oman aineensa suomen kielen opettaja. Jokaisen opettajan tulee huomioida opetuksessaan oppilaat, joiden kielitaidossa on puutteita.

Suomi toisena kielenä opetusta voi saada joko erillisessä S2-ryhmässä tai osittain tai kokonaan suomi äidinkielenä -ryhmässä.

Arviointi

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 3-6

Arviointi ja siihen perustuva palaute on monipuolista, konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Arviointi perustuu monipuoliseen dokumentointiin siitä, miten oppilaiden laajenevat kielelliset taidot ja tekstien tuottaminen sekä tulkinta kehittyvät ja mitkä ovat heidän tietonsa kielestä, kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä, ilmaisua ja tuotoksia. Oppimista tukevan, monipuolisen ja erittelevän arvioinnin ja palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen. Omaehtoinen lukeminen on tärkeä tavoite, jota tuetaan ja arvioidaan suhteessa luku- ja kirjoitustaitoon.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositolustusta varten opettaja käyttää valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppimisen edistymisen kannalta keskeisiä ovat suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden eri tavoitealueiden perustaidot ja niihin johtavat työskentelyprosessit ja oppimisstrategiat.

Laaja-alainen osaaminen

3.luokka

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

3.luokan painotukset

Itseluottamuksen vahvistaminen kielenoppijana.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

3.luokan painotukset

Omaan perheeseen ja taustaan liittyvä sanasto ja käsitteistö.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

3.luokan painotukset

Harjoitellaan puhumaan erilaisista tunteista ja yhteisten pelisääntöjen merkityksestä.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

3.luokan painotukset

Tutustutaan erilaisiin teksteihin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä. Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

3.luokan painotukset

Näppäintaidot ja tekstinkäsittely (kirjoittaminen ja tallentaminen).

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäsenenä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

3.luokan painotukset

Vahvistetaan oppilaan luottamusta omiin taitoihin.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

3.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisua.

3.lk.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteessa toiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee ohjeiden ymmärtämistä.

harjoittelee mielipiteen esittämistä ja omista kokemuksista kertomista.

harjoittelee ryhmätyötaitoja.

oppii tunnistamaan tunteita ja oman toiminnan vaikutusta muihin.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

harjoittelee mekaanisen lukemisen sujuvuutta ja ymmärtävää lukutaitoa.

harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.

tutustuu ensimmäisiin kielen rakenteisiin ja oppii nimeämään niistä keskeisimmät.

laajentaa sanavarastoa.

harjoittelee tiedonhankintaa ja kirjaston käyttöä.

T6-8 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

harjaantuu käsin kirjoittamiseen ja näppäintaitoihin.

oppilas harjoittelee kirjoittamista niin omia tekstejä mallintamalla kuin virikemateriaalinkin avulla.

totuttelee myös yhteisten tekstien tuottamiseen ja oppii hahmottamaan erilaisia tekstilajeja myös kirjoittamisen kautta (esim. kertovat, kuvaavat ja kantaaottavat tekstit)

T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

hyödyntää omaa kielellistä ja kulttuurista pääomaansa opettajan kannustamana

harjaantuu käyttämään kielellisiä käsitteitä, joiden avulla hän pystyy tekemään jo yksinkertaisia vertailuja eri kielten välillä (substantiivit, verbit, adjektiivit).

harjaantuu säännölliseen ikätasonsa mukaisen lastenkirjallisuuden lukemiseen.

T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

saa myönteisen käsityksen itsestään kielenoppijana niin että pystyy asettamaan itselleen realistisia tavoitteita, joihin pyrkiä.

havainnoi ohjatusti jo selkeitä eroja eri tekstityyppien välillä esim. luonnontieteelliset tekstit ja kertovat tekstit. Autettuna hän pystyy jo kertomaan niiden välisistä selkeistä eroista.

Keskeiset sisällöt:

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista
ohjataan oppilasta hahmottamaan läheisesti omaan arkeen liittyvän puheen tai selostuksen sisältöä

rohkaistutaan esittämään omia mielipiteitä ja kertomaan omista kokemuksista ja omaan elämään liittyvistä tapahtumista

harjoitellaan toimimista erilaisissa ryhmissä

Draamatyöskentely

käytetään monipuolisesti erilaisia draamatyötapoja

harjoitellaan tunteiden tunnistamista ja sanottamista sekä sanatonta viestintää

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

tutustutaan sanaluokkiin

virkkeen tuntomerkit ja muodostaminen

Sujuva lukeminen

ymmärtävän lukutaidon harjaannuttaminen

lukustrategian harjoittelu

sanavaraston laajentaminen

Tiedonhankinta

tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä (esim. lasten tietokirjat, internet, kirjasto)

(S3) T6-8 Tekstien tuottaminen

harjoitellaan käsin kirjoittamista

kirjoitetaan omia tekstejä mallintamalla ja virikemateriaalin avulla (esim. kuvat, sarjakuvat, musiikki, omakohtaiset kokemukset (teatteri, elokuva, retki))

yhteisten tekstien tuottaminen (pari-, ryhmä- ja luokkatekstit)

harjoitellaan jo pienimuotoisesti eri tekstilajien tuottamista (esim. harjoitellaan koevastauksen ja muistiinpanojen tekemistä)

(S4) T9-11 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

tutkitaan eri tilanteissa käytettävää kieltä ja ilmaisutapoja

tarjotaan mahdollisuuksia tutustua eri kulttuurien perinteisiin

pyritään laajentamaan oppimisympäristöä luokkahuoneen ulkopuolelle

vinkataan oppilaan maailmankuvaa laajentavaa ja ikä- ja taitotasolle sopivaa luettavaa

aloitetaan sanojen luokittelu

(S5) T12-14 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

oppilasta tuetaan ympäristö -ja luonnontiedon tekstien tarkassa lukemisessa (käsitellään tekstejä sisällön kautta ja merkityksiä eritellen)

ohjataan löytämään virkkeen avainsanat

luodaan kiireetön oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas osallistetaan tekstin käsittelyssä

harjoitellaan käsitteet: otsikko ja kuvateksti

4.luokka

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

4.luokan painotukset

Yhdessä opiskelu ja vertaisoppimisen hyödyntäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

4.luokan painotukset

Vuorovaikutustaidot ja tilannesidonnaisen käyttäytymisen harjoittelu.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

4.luokan painotukset

Laajennetaan käsitystä oppimisympäristöstä ja siinä toimimista.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

4.luokan painotukset

Tutustutaan eri tekstityyppien käyttötarkoituksiin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä.

Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

4.luokan painotukset

Tiedonhaku ja sen soveltaminen omaan tuotokseen.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäsenenä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

4.luokan painotukset

Oppimaan oppimisen taitojen vahvistaminen.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

4.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen ilmaisua ja perustelua.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee ohjeiden ymmärtämistä ja niiden selostamista toiselle.

harjoittelee mielipiteen ja perustelujen esittämistä sekä omista kokemuksista kertomista.

harjoittelee opetuskeskusteluun osallistumista.

elävöittää tekstejä draaman keinoin pienessä ryhmässä ja harjoittelee tunteiden ilmaisua.

T 4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

syventää ymmärtävää lukutaitoaan.

harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.

tutustuu ja oppii nimeämään keskeisimmät kielen rakenteet (esim.sanaluokat ja etenkin verbin asema lauseessa tutuksi)

laajentaa sanavarastoaan erilaisiin teksteihin tutustumalla.

tutustuu erilaisiin tekstin käyttötarkoituksiin.

harjoittelee tiedonhankintaa ja kirjaston käyttöä.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

rohkaistuu kirjoittamaan omista kokemuksistaan, ajatuksistaan tai mielipiteistään.

saa myönteistä palautetta itsestään kirjoittajan ja antaa sitä myös toisista tekstien tuottajina.

ottaa rakentavasta palautteesta osia omaan kirjoitusprosessiinsa ja muokkaa testejiään saamansa palautteen suuntaisesti.

harjoittelee oikeinkirjoituksen periaatteita (esim. piste, pilkku, iso alkukirjain, yhdyssanat)
ymmärtää netissä toimimisen periaatteita ja karttaa epäeettistä toimintaa siellä.

T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

ymmärtää kielellisten valintojen moninaisuutta opettajan ohjaamana

alkaa hahmottaa oman kielellisen kulttuuritaustan suhdetta ympäröivään maailmaan

innostuu laajentamaan lukupiiriään ja lukee myös hänelle ei niin tutuista aihepiireistä olevia kirjoja. Elämyksellisen lukemisen kannustaminen tuo keinoja myös kirjoittamisen entistä tietoisempaan prosessointiin.

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

toimii jo osin itseohjautuvasti, joissakin ennakoitavissa olevissa kielenoppimistilanteissa. Häntä kuitenkin ohjataan ja vaiheistetaan varsinkin uuden oppimisessa ja eri tekstilajeihin tutustumisessa.

harjaantuu tiedonhakuun ohjatusti ja vankan tuen turvin.

KESKEISET SISÄLLÖT

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista

ohjataan oppilasta edelleen hahmottamaan läheisesti omaan arkeen liittyvän puheen tai selostuksen sisältöä

rohkaistaan esittämään omia mielipiteitä perusteluineen ja kertomaan omista kokemuksista
ohjataan oppilasta ottamaan osaa opetuskeskusteluihin

Draamatyöskentely

käytetään monipuolisesti erilaisia draamatyötapoja

harjoitellaan tekstien elävöittämistä draaman keinoin esim. myös oppiaineiden sisältöjen avaamiseksi

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

pää- ja sivulause

sanaluokista erityisesti verbi tutkimisen kohteena

tutkitaan kielen tapaa taivuttaa sanoja

yksikkö, monikko

Sujuva lukeminen

ymmärtävän lukutaidon syventäminen

lukustrategian harjoittelu

sana- ja käsitevaraston laajentaminen(esim. luonnontieteen/historian oppikirjatekstien sanat/käsitteet)

tekstilajien tunnistaminen alkaa

medialukutaito (ensimmäiset tiedon luotettavuuden arvioinnit yhdessä opettajan kanssa)

Tiedonhankinta

tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä (esim. lasten tietokirjat, internet, kirjasto, asiantuntijat)

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

harjoitellaan kirjoittamaan lyhyitä tekstejä omista kokemuksista, ajatuksista ja mielipiteistä
tutustutaan verbien aikamuotoihin (mennyt ja nykyinen)

kannustetaan jakamaan omia tekstejä ja antamaan myönteistä palautetta itselle ja muille
(esim.vlogit, ryhmä-ja parityöt)

opitaan muokkaamaan omaa tekstiä palautteen perusteella

harjoitellaan jo pienimuotoisesti eri tekstilajien tuottamista (esim. harjoitellaan koevastauksen ja muistiinpanojen tekemistä)

oikeinkirjoituksen vahventaminen

nettietiketti

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

oppilasta ohjataan havainnoimaan eri kielenkäyttötilanteiden moninaisuutta

keskustellaan eri kulttuureista ja havainnoidaan niitä yhdistäviä piirteitä

oppilasta ohjataan elämykselliseen lukemiseen (myös opettaja lukee edelleen ääneen)

tutustutaan lasten tietokirjoihin

sanojen luokittelua laajennetaan

(S5) T11-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

oppilasta tuetaan ympäristö -ja luonnontiedon tekstien tarkassa lukemisessa (käsitellään tekstejä sisällön kautta ja merkityksiä eritellen)

ohjataan löytämään virkkeen avainsanat

luodaan kiireetön oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas osallistetaan tekstin käsittelyssä harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana
harjoitellaan käsitteet: otsikko, kuvateksti, sisällysluettelo ja hakemisto sekä hakusanat

5.lk.

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyykinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustansa ja kokemuksiaan. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteitaan. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

5.luokan painotukset

Oman oppimistyylin löytäminen ja hyödyntäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

5.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan tuntemaan omia kielellisiä ja kulttuurisia juuriaan ja arvostamaan niitä. Analysoidaan mediakulttuuria ja tunnistetaan sen vaikutuskeinoja.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

5.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan mainonnan ja median kriittiseen tarkasteluun. Ohjataan ymmärtämään kestävän kehityksen ja kriittisen kulutuksen periaatteita.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

5.luokan painotukset

Aloitetaan harjoittelemaan tekstinymmärtämisen strategioita.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä. Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

5.luokan painotukset

Opitaan käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. Nettietiketti tulee osaksi oppilaan opiskelutaitoja.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäseninä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

5.luokan painotukset

Neuvottelutaitoihin harjaantuminen.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentavaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

5.luokan painotukset

Mallinnetaan erilaisia tapoja toimia tasavertaisena yhteisön jäsenenä.

5.lk.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee opetus- ja luokkatilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja osaa toimia niiden mukaan.

oppii ilmaisemaan puheessaan aikasuhteita ja selostamaan monimutkaisiakin asioiden välisiä yhteyksiä.

aktivoituu opetuskeskustelussa kysymään ja esittämään omia näkemyksiä asioista tekstiä apuna käyttäen.

oppii käyttämään kielen eri sävyjä (kielen vaihtelu eri tilanteissa, äänensävy)

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

syventää ymmärtävää lukutaitoa edelleen.

harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.

tutustuu sanojen luokitteluun ja niiden välisiin suhteisiin tekstissä.

laajentaa edelleen sana- ja käsitevarastoa.

opettelee lukemaan eri oppiaineissa tarvittavia erilaisia tekstilajeja ja kuvia.

ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tietolähteitä ja medioita ja oppii vertailemaan löytäänsä tietoa ja arvioimaan sen luotettavuutta.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

hahmottaa jo eri tekstilajien eroavaisuuksia ja itsekin tuottaa erityyppisiä tekstejä (esim. luonnontieteellinen tai historiallinen teksti, kertomus, mielipide).

ymmärtää tuetusti tekstilajin valinnan riippuvan suuresti tekstin vastaanottajasta (esim. uutinen, työpaikkahakemus)

toimii eettisten periaatteiden mukaisesti monimediaisessa ympäristössä ja ymmärtää esimerkiksi nettimaailmaan liittyvät turvarajat.

oppi ymmärtämään tekijänoikeuteen liittyvien kysymysten kompleksisuutta.

monipuolistaa oikeinkirjoitustaitoja edelleen (välimerkit, yhdyssanat, alkukirjaimet, kappalejako).

T10-12 Kielen kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

ymmärtää opettajan ohjaamana niin kieliä yhdistävien kuin erottavienkin piirteiden tuovan omaan ajatusprosessiin mahdollisuuksia uusien oivallusten syntymiselle.

havainnoi jo, kuinka kielenkäyttö on tilannesidonnaista, ei vain kulttuuri- tai ikäsidonnaista.

huomioi jo säännönmukaisuuksia, jotka koskevat niin puhuttua kuin kirjoitettua kieltä.

innostuu/harjaantuu lukemaan jo kielellisesti vaativampiakin ikätasolle sopivia teoksia

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

toimii jo monissa tilanteissa itseohjautuvasti, mutta aika ajoin saa vielä tarvittaessa runsaasti tarkoituksenmukaista ohjausta

alkaa hahmottaa eri oppiaineiden käyttämiä kieliä selkeästi erottuviksi tekstilajeiksi. (esim. historia, biologia, uskonto)

osallistuu keskusteluun pienissä ryhmissä oppitunnin aiheesta.

harjoittelee itsenäistä tiedonhakua vielä osittain vaiheistettuna.

KESKEISET SISÄLLÖT

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

harjoitellaan opetustilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja niiden mukaan toimimista

ohjataan oppilasta käyttämään puheessa erilaisia ajanilmauksia, kuvailua, eri tapaluokkia ja fraaseja

rohkaistaan oppilasta esittämään omia mielipiteitä perusteluineen ja kertomaan omista kokemuksista

ohjataan oppilasta ottamaan entistä aktiivisemmin osaa opetuskeskusteluihin

Draamatyöskentely

käytetään erilaisia draamatyötapoja monipuolisemmin esimerkiksi historian ja kirjallisuuden elävöittämiseen

draamatyöskentelyn avulla voidaan harjoitella mm. arkielämään liittyvien tilanteiden ja ristiriitojen ratkaisemista

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

sanaluokat verbien taipuminen aika-ja persoonamuodoissa

tutustutaan sijamuotoihin

virke, lauseet

Sujuva lukeminen

ymmärtävän lukutaidon syventäminen

eri tekstilajeihin tutustuminen

lukustrategian hiominen

sana- ja käsitevaraston laajentaminen

monilukutaito tietoisena prosessina: opetetaan diagrammien, kaaviokuvien, uutiskuvien lukemista

kriittisen medialukutaidon herättely

Tiedonhankinta

tiedonhankinta ikätasolle sopivista lähteistä (esim. tietokirjat, internet, kirjasto, asiantuntijat)

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

oppilasta harjaannutetaan kirjoittamaan erityyppisiä tekstejä (esim. luonnontieteellinen teksti, historiallinen teksti, mielipide, kertomus) mallintamalla

kirjoitetaan tekstejä eri vastaanottajille (esim. onnittelukortti, mainos, ilmoitus)

harjoitellaan eettistä toimintaa monimediaisessa ympäristössä (esim. tekijänoikeudelliset seikat ja yksityisyyden suoja)

oikeinkirjoituksen vahventaminen

verbien rikastuttaminen ja eri aikamuotojen tuominen tekstiin

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan sekä pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä

tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa

haastetaan oppilasta etsimään jo vaativampiakin tekstejä luettavaksi (esim. artikkeleita, historiallisia tekstejä)

(S5) T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

opettajan ohjaamana tutkitaan eri oppiaineiden käyttämiä kieliä ja sanastoa sekä tieteenaloille tyypillisiä piirteitä ja rakenteita

opitaan esittämään kysymyksiä ja kertomaan ydinajatuksia käsitelystä asiasta

harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana sekä kehitetään lähdekriittisyyttä

6.luokka

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Oppilasta ohjataan löytämään oma oppimistyylinsä. Hänen on tärkeää hyödyntää mahdollista erilaista koulutaustaan ja kokemuksiin. Opettajan tulisi aktiivisesti kannustaa oppilasta ja auttaa häntä löytämään vahvuuksiaan ja aiempia tietorakenteita. Ryhmissä tulee kannustaa oppilaita myös vertaisoppimiseen ja muiden oppilaiden kielitaidon hyödyntämiseen. Luokassa on annettava tilaa luovuudelle ja uusille ongelmaratkaisutaidoille. Opetuksen tulee olla strukturoitua, niin että oppilas saa jatkuvaa palautetta edistymisestään.

6.luokan painotukset

Luovuus ja ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Omien kulttuuristen juurien tunteminen on tärkeää oppilaille. Perheeseen ja sukuun liittyvät sanat ja käsitteet ovat usein juuri niitä tutuimpia oppilaille. Ensimmäiset kirjoitustehtävät onkin helppo aloittaa tältä pohjalta esimerkiksi lyhyellä tekstillä omasta perheestä tai sen historiasta. Mediataitoja pyritään harjoittelemaan sellaisten sisältöjen kautta, jotka ovat oppilaalle entuudestaan tuttuja tai liittyvät läheisesti lasten ja nuorten elämään. Tekstejä elävöitetään draaman ja pikkuesitysten avulla. Näkökulmien vaihtaminen antaa oppilaille käsityksen vuorovaikutuksen, yhteistyötaitojen ja hyvän käytöksen merkityksestä eri elämäntilanteissa.

6.luokan painotukset

Opitaan arvostamaan eri kulttuuriperintöjä.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Kielitaitotasosta riippumatta oppilasta osallistetaan ryhmän yhteisten sääntöjen laatimiseen ja oppimisympäristöstä huolehtimiseen. Tunteiden sanottaminen on tärkeää, jotta päästään harjoittelemaan tunnetaitoja aidoissa ryhmätilanteissa. Apuna käytetään erilaisia pelejä, leikkejä, musiikkia, kuvia ja tekstejä. Tuleva kriittinen kuluttaja tarvitsee myös ohjausta ja opastusta mainonnan ja median ohjaaman maailmankuvan käsittelemiseen.

6.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan mainonnan ja median kriittiseen tarkasteluun.

L4 Monilukutaito

Oppilaalle tarjotaan erilaisia tekstejä niin, että hän haastaa itseään nykyiseltä tieto- ja taitotasoltaan aina kohti lähikehityksen vyöhykettä ja lopulta potentiaaliselle kehitystasolleen. Opettajan pitäisikin tunnistaa oppilaan nykyinen taso ja mahdollistaa kielellinen kehittyminen seuraavalle tasolle. Eri tekstityyppien vaikutuskeinojen tunnistaminen on tärkeää myös oppilaan arjen hallinnalle. Oppilaan pitää myös oppia vähitellen tuottamaan tekstejä eri tarkoituksiin.

6.luokan painotukset

Tutustutaan eri tekstilajityyppeihin.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Näppäin- ja tekstinkäsittelytaidot ovat osa kirjoitusprosessia. Oppilaat harjoittelevat ohjatusti tiedonhakua ja sen soveltamista ja oman tekstin tuottamista. Heitä kannustetaan turvalliseen ja vastuulliseen toimintaan. Hyvät käytöstavat ja nettietiketti ovat osa oppilaan nettikäyttäytymistä. Kriittistä medialukutaitoa harjoitellaan jokaisen tehtävän yhteydessä. Tvt:n avulla oppilaat dokumentoivat tuotoksiaan ja samalla pystyvät seuraamaan omaa edistymistään.

6.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien perusperiaatteiden tuntemiseen. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia sekä ottamaan vastuuta viestinnästään.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilasta rohkaistaan ponnistelemaan haastaen itseään. Opettaja pyrkii erityisesti prosessin aikana huomioimaan oppilaan onnistumiset. Varsinkin kielitaidon ollessa vielä heikko, oppilaan lopullinen tuotos saattaa jäädä osin vajaaksi. Tärkeää on kuitenkin opettaa oppimisen taitoja. Pienemmissä ryhmissä myös ne oppilaat, joilla on heikompi kielitaito, voivat toimia tasavertaisina ryhmän jäseninä ja osoittaa omaavansa mm. neuvottelutaitoja.

6.luokan painotukset

Vastuunottaminen omasta opiskelusta ja oppimisesta.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppilasta ohjataan rakentamaan mielipiteen ilmaisuun. Keinoja ratkaista erilaisia ristiriitoja haetaan niin tekstien, median, draaman tai vaikkapa elokuvien avulla. Oppilaan saama myönteinen palaute ja positiiviset kokemukset luovat uskon oman oppimispolun mahdollisuuksiin.

6.luokan painotukset

Vahvistetaan oppilaan luottamusta toimia tasavertaisesti ryhmässään.

6.lk.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

harjoittelee opetus- ja luokkatilanteisiin liittyvien ohjeiden ymmärtämistä ja osaa toimia niiden mukaan.

oppii ilmaisemaan puheessaan aikasuhteita ja selostamaan monimutkaisiakin asioiden välisiä yhteyksiä.

aktivoituu opetuskeskustelussa kysymään ja esittämään omia näkemyksiä asioista.

oppii käyttämään kielen eri sävyjä ja ottamaan huomioon vuorovaikutuksen kohteen ja paikan.

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

syventää ymmärtävää lukutaitoa edelleen.

harjoittelee tekstinymmärtämisen strategioita.

tutustuu sanojen luokitteluun, muotoon ja niiden välisiin suhteisiin tekstissä.

oppii käyttämään kirjallisuuden peruskäsitteitä.

laajentaa edelleen sana- ja käsitevarastoa.

opettelee lukemaan eri oppiaineissa tarvittavia erilaisia tekstilajeja ja kuvia.

harjaantuu lukemaan eri genreihin kuuluvia tekstilajityyppejä (kertovat, kuvaavat, viihdyttävät, kanta-aottavat, päiväkirjat, runot, uutiset, blogit, vlogit ym.)

ymmärtää, että on olemassa monenlaisia tietolähteitä ja medioita ja oppii vertailemaan löytämänsä tietoa ja arvioimaan tiedon luotettavuutta.

T7-9 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

harjaantuu kirjoittamaan eri genreihin kuuluvia tekstilajityyppejä(kertovat, kuvaavat, viihdyttävät, kantaottavat, päiväkirjat, runot, uutiset, blogit, vlogit ym.)

saa kokemuksia niin yksilö-, pari-, ryhmä- kuin luokan yhteisistä kirjoitusprosesseista.

T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

harjaantuu monilukutaitoon , joka avaa mahdollisuuksia entistä tietoisempaan kulttuurien ymmärtämiseen.

saa alustavan käsityksen esim. kulttuurisesta monilukutaidosta. Tavoitteena on tehdä maailman ilmiöitä ymmärrettäväksi itselle ja muille.

T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

kokee kielenkäyttötilanteissa itsenäisyyttä ja omavaraisuutta. Häntä myös kannustetaan selkeästi asettamaan itselleen oppimistavoitteita , jotka ovat oikeassa suhteessa hänen kielellisiin taitoihinsa.

saa selkeän käsityksen siitä, että eri oppiaineiden kielet poikkeavat toisistaan.

saa riittävät lähdekritiikin taidot. Itsenäinen tiedonhaku prosessoidaan/vaiheistetaan hyvin.

KESKEISET SISÄLLÖT

(S1) T1-T3 Vuorovaikutustilanteessa toimiminen

Keskusteleminen ja kuunteleminen

oppilas pystyy tasavertaisesti seuraamaan opetuskeskusteluja ja häntä ohjataan ottamaan entistä aktiivisempi rooli niissä

ohjataan oppilasta käyttämään puheessa erilaisia ajanilmauksia, tapaluokkia, fraaseja, toisen puheeseen viittauksia ja epäsuoraa esitystä

ohjataan oppilasta ottamaan huomioon erilaiset puhekumppanit ja kontekstit, joissa vuorovaikutus tapahtuu

rohkaistaan esittämään omia mielipiteitä perusteluineen, niin että ne omalta osaltaan auttavat oppilasta toimimaan rakentavasti oppimisympäristön tasavertaisena jäsenenä

Draamatyöskentely

jatketaan erilaisten draamatyötapojen monipuolista käyttöä

draamatyöskentelyn avulla voidaan käsitellä esim. elämän valintoihin liittyviä ristiriitatilanteita

(S2) T4-6 Tekstien tulkitseminen

Kielen rakenteet ja ilmiöt

sanaluokat

verbien taipuminen aika- ja persoonamuodoissa

tärkeimmät sijamuodot ja sanatyypit

virke ja lause

Sujuva lukeminen

eri tekstilajeihin ja niiden tarkoitusperiin tutustuminen (esim. kantaaottavat, viihdyttävät, uutinen, ohjaavat tekstit)

kirjallisuuden peruskäsitteet

lukustrategian hiominen

sana- ja käsitevaraston laajentaminen

monilukutaito tietoisena prosessina: opetetaan esimerkiksi diagrammien, kaaviokuvien, uutiskuvien lukemista, graafeja ja tekstin asettelun merkitystä

kriittinen medialukutaito

Tiedonhankinta

kriittisten tiedonhankintataitojen ja lähdekriittisyyden harjoittelu

(S3) T7-9 Tekstien tuottaminen

harjoitellaan eri tekstilajityyppien tuottamista (esim. kertovat, kuvaavat, viihdyttävät, kantaaottavat, päiväkirjat, runot, uutiset, vlogit/blogit)

harjoitellaan tekstin elävöittämistä sanavalintojen, synonyymien, sanajärjestyksen ja vuorosanojen avulla (esim. synonyymisanaston käyttö)

käytetään prosessikirjoittamista yhtenä tekstin tuottamisen apuvälineenä (idea, suunnittelu, prosessi, oikoluku, valmis teksti) ja annetaan yksilöllistä ohjausta

harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä

oikeinkirjoituksen vahventaminen

(S4) T10-12 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita.

oppilasta ohjataan seuraamaan säännöllisesti eri medioita (esim. uutiset)

etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista

tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin. Vertaillaan suomea muiden, oppilaille tuttujen kielten piirteisiin.

(S5) T13-15 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena

opettajan ohjaamana tutkitaan eri oppiaineiden käyttämiä kieliä ja sanastoa sekä tieteenaloille tyypillisiä piirteitä ja rakenteita

opitaan esittämään kysymyksiä ja kertomaan ydinajatuksia käsitelystä asiasta

harjoitellaan kirjoittamaan tiivistelmä luetusta, nähdystä, kuullusta tai koetusta sekä kertomaan opitusta omin sanoin

harjoitellaan tiedonhakua ohjatusti ja opettajan tukemana

kehitetään lähdekriittisyyttä

7-9. luokat

Oppimisympäristö

Oppimisympäristö on monimediainen ja tietoa voi etsiä monista eri lähteistä. Tavoitteena on aktiivinen ja omaehtoinen oppiminen, jossa opettaja ohjaa ja motivoi oppilasta. Oppimisympäristö tukee oppilaan omaa ponnistelua tavoitteiden saavuttamiseksi. Oppimisympäristö laajenee myös muiden oppiaineiden tunneille yhteistyössä aineenopettajan, S2-opettajan ja oppilaan kanssa. Kieli opitaan merkityksellisissä yhteyksissä ja merkitys luo osaltaan motivaatiota. Käytetään joustavia ja vaihtelevia opetusjärjestelyjä kuten samanaikaisopetusta ja pienryhmiä. Luetaan ja tuotetaan yhdessä erilaisia tekstejä ja vahvistetaan luetun ymmärtämisen strategioita. Oppilaita kannustetaan seuraamaan eri medioita myös vapaa-ajalla ja ajankohtaisia aiheita pyritään tuomaan opetukseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärä. Arvion oppilaan suorittamasta oppimäärästä tekee suomi toisena kielenä -opettaja yhteistyössä luokanopettajan/erityisopettajan kanssa. Lopullisen päätöksen S2-oppilaan oppimäärästä tekevät vanhemmat.

Oppilaalle, jonka kielitaito ei riitä saavuttamaan opetussuunnitelmassa määritellyjä tavoitteita, tehdään oppimissuunnitelma, jossa määritellään oppilaan omat tavoitteet. Tällaisia oppilailta saattavat olla esimerkiksi valmistavalta luokalta tulleet oppilaat.

Oppilaan S2-statusen voi muuttaa suomi äidinkieleksi, mikäli oppilaan kielitaito todetaan äidinkielen tasoisiksi kaikilla osa-alueilla. Myös jokainen aineenopettaja on oman aineensa suomen kielen opettaja. Jokaisen opettajan tulee huomioida opetuksessaan oppilaat, joiden kielitaidossa on puutteita.

Suomi toisena kielenä opetusta voi saada joko erillisessä S2-ryhmässä tai osittain tai kokonaan suomi äidinkielenä -ryhmässä. Suomi toisena kielenä opetuksen tavoitteena on saavuttaa kielitaito, jonka avulla oppilas pystyy siirtymään jatko-opintoihin ja menestymään niissä.

Arviointi

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen.

Vuosiluokilla 7–9 opetuksen kaikki viisi tavoitealuetta ovat oppilaiden oppimisen arvioinnissa yhtä tärkeitä. Niiden arviointi perustuu monipuolisiin suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin sekä opettajan havaintoihin erilaisissa kielenkäyttö- ja tekstianalyysitilanteissa. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia.

Päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona oppiaineen opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso asianomaisen oppimäärän valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen

joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

7.lk.

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

7.luokan painotukset

Ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja opitaan tekemällä havaintoja ja hakemalla, arvioimalla, muokkaamalla, tuottamalla sekä jakamalla tietoa. Harjoitellaan sanaston keräämisen taitoja.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

7.luokan painotukset

Pohditaan oman taustan merkitystä. Harjoitellaan vuorovaikutusta ja verkostoitumista omassa tutussa ympäristössä. Tavoitteena on, että oppilaasta tulee kouluyhteisönsä täysivaltainen jäsen.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämänhallintaa kehittäviä projekteja. Itsestä huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

7.luokan painotukset

Oppilaat kehittävät tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan ja harjoittelevat ajanhallintaa suunnittelemalla tehtäviä ja projekteja.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumailmassa ja arkielämässä.

7.luokan painotukset

Seitsemännellä luokalla monilukutaidon sisällöistä painotetaan erityisesti seuraavia: laaja tekstikäsitelmä, tiedonhaku (sis. kirjastokäynti), tietoteksteihin tutustuminen, kuvanlukeminen, analyyttinen lukeminen.

L5 Tieto- ja viestintätekologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediaa oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisten medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

7.luokan painotukset

Tutustutaan erilaisiin verkkomedioihin ja harjoitellaan lähdekriittistä tiedonhankintaa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

7.luokan painotukset

Opitaan tunnistamaan yleiskielen ja puhekielen eroja. Tavoitteena on oppia viemään työt sisukkaasti loppuun haasteista huolimatta. Työskentelyä harjoitellaan pääosin omassa opetusryhmässä erilaisina yksilö- ja ryhmätöinä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

7.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen esittämistä pienessä ryhmässä.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

ohjautuu toimimaan tavoitteellisesti ja motivoituneesti vuorovaikutustilanteissa ja erilaisissa viestintätilanteissa

ohjautuu vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun ryhmissä, myös draaman keinoin

kehittyy eri oppiaineiden opetuspuheen ymmärtämisessä.

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

kehittyy tiedonhakutaidoissa ja eri lähteistä hankkimansa tiedon arvioinnissa

käyttää erilaisia lukemisen strategioita tekstien ymmärtämisessä, tulkinassa ja analysoimisessa

tunnistaa erilaisia tekstilajeja

käyttää tekstien tulkitsemisessa tarvittavia käsitteitä

laajentaa ja monipuolistaa lukukokemuksiaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

rohkaistuu ilmaisemaan itseään kirjoittamalla yksin ja yhteisöllisesti sekä löytää omat vahvuutensa vuorovaikutuksessa muiden kanssa

tutustuu erilaisiin fiktiivisiin ja ei-fiktiivisiin tekstilajeihin ja harjoittelee niiden tuottamista

harjaantuu verkkoympäristössä toimimiseen ja oppii tieto- ja viestintätekniikan käyttöä tekstien tuottamisessa

saa vahvistusta kirjoitetun kielen konventioista

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

tutkii kielen rakenteita ja ilmiöitä

tutustuu nuortenkirjallisuuteen

rohkaistuu kertomaan omasta lukukokemuksestaan eri tavoilla

T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

rakentaa positiivista oppijakuvaa itsestään

vertailee eri oppimistyyliä ja havainnoi omaa oppimista

oppii löytämään eri oppiaineiden teksteistä ydinasiat ja esittämään ne eri välineitä käyttäen muille

oppii keskustelemaan oppiaineiden sisällöistä käyttäen ko. tieteenalalle tyypillisiä käsitteitä

Keskeiset sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

harjoitellaan puhumisen, kuuntelemisen ja keskustelemisen taitoja
pidetään puhe-esityksiä ja harjoitellaan niiden havainnollistamista
harjoitellaan opiskelusta ja oppiaineiden sisällöistä keskustelemista
harjoitellaan puheenvuoron käyttämistä, selostamista ja tiivistämistä
harjoitellaan keskeisten asioiden ymmärtämistä opetuspuheesta
opetellaan palautteen antamista ja saamista

(työtapoja esim. pari-, luokka-, ja ryhmäkeskustelut, tietokirjaesittely, kirjavinkkaus, valmisteltu puhe-esitys omaelämäkertaan, vertaispalaute erilaisista tuotoksista, draamaharjoitukset, yhteistoiminnalliset harjoitukset, haastattelut, oppimispäiväkirja)

(S2) T4-5 Tekstien tulkitseminen

varmennetaan kirjallisuuden peruskäsitteiden tuntemus
tutustutaan kaunokirjallisuuden päälajeihin, nuortenkirjallisuuteen ja tietokirjallisuuteen
harjoitellaan tiedonhakua ja kriittistä lukutaitoa monimediaisessa ympäristössä
varmennetaan opiskelu- ja oppimaan oppimisen taitoja sekä tekstin ymmärtämisen strategioita
(työtapoja esim. kirjallisuuskeskustelut, eri tekstilajeihin tutustuminen lukemalla ja kirjoittamalla, draamaharjoitukset, tiedonhakutehtävät ja oppiaineiden väliset projektit, kirjavinkkaus, kirjatraileri, lukupäiväkirja, oppimispäiväkirja)

(S3) T6-7 Tekstien tuottaminen

harjoitellaan erilaisten monimediaisten fiktiivisten ja ei-fiktiivisten tekstien tuottamista vaihteittain (kertomus, tietoteksti, palaute)
harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten referoimista, tiivistämistä, muistiinpanojen tekoa ja lähteiden käyttöä
mallinnetaan edelleen eri tekstilajityyppejä opettajan vaiheistamana

perehdytään tekijänoikeuksiin ja noudatetaan tekijänoikeuksia omia tekstejä tuotettaessa

tarkastellaan kirjoitetun kielen konventioita osana kirjoitusprosessia (mm. erilaiset kappalerakenteet, pää- ja sivulauseet, välimerkit, yhdyssanat)

harjoitellaan aikamuotojen ja persoonien systemaattista käyttöä omissa teksteissä

harjaannutaan palautteen antamiseen ja saamiseen

(työtapoja esim. lukupäiväkirja, muistiinpanojen tekeminen, koevastauksen harjoittelu, kirjoitelmat, oppimispäiväkirja, keskustelut)

(S4) T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

vahvistetaan kielen peruskäsitteiden tuntemusta (sanojen luokittelu ja taipuminen)

tutustutaan nuortenkirjallisuuteen ja tietokirjallisuuteen

harjoitellaan puhutun ja kirjoitetun kielen eroja

kehitetään sanavarastoa

(työtapoja esim. kielen ilmiöiden havainnointi eri tekstilajeissa ja videoinneissa, tutkimustehtävät, haastattelut, tietokirjan esittely, minianalyysi novellista tai romaanista, draamaharjoitukset, kirjatrailerit, oppimispäiväkirja)

(S5) T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

vahvistetaan oppiaineiden kielten tuntemusta ja sanaston osaamista yhteistyössä aineenopettajien kanssa ja mahdollisuuksien mukaan ajankohtaisten ja merkityksellisten tekstien avulla

vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen kieliä

opetellaan tiedonhakua eri lähteistä opettajan tukemana

harjaannutaan työskentelemään yhdessä ja pyytämään apua tarvittaessa

kirjoitetaan koevastauksia (esseevastaus)

yhdistetään kuvaa ja sanaa ilmiöiden havainnollistamisessa

harjoitellaan ennakkointia ja uudelleen kerrontaa tekstin avaamisessa

8.lk.

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

8.luokan painotukset

Ajattelun taitoja vahvistetaan ohjaamalla oppilaita pohtimaan asioita eri näkökulmista ja tuomaan esille omia mielipiteitään.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan oman mielipiteen perustelua, vuorovaikutusta ja verkostoitumista kouluyhteisössä.

Tarkastellaan, miten media muokkaa kulttuuria.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämänhallintaa kehittäviä projekteja. Itsestä huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

8.luokan painotukset

Oppilaita ohjataan toimimaan kuluttajina ja tarkastelemaan mainontaa kriittisesti.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumailmassa ja arkielämässä.

8.luokan painotukset

Kahdeksannella luokalla perehdytään kantaa ottaviin teksteihin ja mediateksteihin ja harjoitetaan kriittisen lukemisen taitoja.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediaa oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisten medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan erilaisten pienimuotoisten digitaalisten tuotosten tekemistä ja esittämistä.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan erityisesti neuvottelutaitoja ja projektityöskentelyä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

8.luokan painotukset

Harjoitellaan tunnistamaan ja käyttämään erilaisia vaikuttamisen keinoja. Tunneilla perehdytään myös vaikuttamiseen eri medioissa sekä omassa lähiympäristössä.

Oppilaat harjaantuvat etsimään ratkaisuja keskustelemalla, esittämään näkemyksensä rakentavasti ja pohtimaan eri toimintatapojen oikeutusta eri näkökulmista käsin. Tunneilla harjoitellaan keskustelemisen ja kuuntelemisen taitoja, sovittamista sekä ristiriitatilanteiden ratkaisemista hedelmällisesti.

8.lk.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

rohkaistuu rakentavaan näkemysten perustelemiseen

ymmärtää eri medioissa käytettävää kieltä

monipuolistaa vuorovaikutustaitojaan omassa kouluyhteisössä

T4-5 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

varmentaa lukustrategioita erilaisten kaunokirjallisten, asia- ja mediatekstien ymmärtämisessä, tulkinnessa ja analysoimisessa

harjaannuttaa kriittistä lukutaitoaan sekä laajentaa ja vakiinnuttaa sana- ja käsitevarantoa

laajentaa luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

tuottaa ohjattuna erilaisia ohjaavia, kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä

harjaantuu tuottamaan erilaisia tekstejä monimediaisessa ympäristössä tilanteeseen sopivalla tavalla

ymmärtää verkkoviestinnän pelisäännöt

saa vahvistusta kirjoitetun kielen konventioista

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

laajentaa kirjallisuus- ja kulttuurinäkemyksiä

tutustuu kirjallisuuden historiaan ja joihinkin kaunokirjallisuuden alalajeihin

saa mahdollisuuksia luku- sekä kulttuurikokemuksiin ja niiden jakamiseen

T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

omaksuu monipuolisia oppimaan oppimisen taitoja

vahvistaa oman äidinkielen ja muiden kielten käyttämistä opiskelun tukena

arvostaa eri kielten osaamista

vahvistaa myönteistä käsitystä itsestään oppijana

Keskeiset sisällöt

T1-3 (S1) Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

tutustutaan väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteisiin ja harjoitellaan niissä toimimista
varmennetaan valmisteltujen puhe-esitysten pitämistä ja havainnollistamista

tehdään media-analyysia keskustellen

harjoitellaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden kiteytyneitä fraaseja ja tyypillistä sanastoa
löydetään sanastoa samaa mieltä ja eri mieltä olemiseen sekä opiskelumailman haasteisiin

(työtapoina esim. väittelyt, paneelikeskustelut, ryhmätyöt, yhteistoiminnallinen oppiminen,
draamaharjoitukset, vertaispalaute erilaisista tuotoksista, roolikeskustelu, vaikuttava puhe)

T4-5 (S2) Tekstien tulkitseminen

tutustutaan kirjallisuuden historian pääsuuntauksiin (esim. romantiikkaan ja realismiin)

tutustutaan erilaisiin pohtiviin, vaikuttaviin ja kantaa ottaviin teksteihin sekä niiden
vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin (muun muassa modukset, mielipiteen ja faktan
erottaminen, suostuttelu, asenteet ja affektiivisuuden ilmaisu, asioiden välisten suhteiden
osoittaminen, perustelukeinot)

tutustutaan erilaisiin vaikuttaviin tekstilajeihin ja viestimiin kriittisen medialukutaidon
näkökulmasta

vahvistetaan lukustrategioita (silmäily, yksityiskohtien etsiminen, pääkohtien etsiminen, kriittinen
lukeminen, tiivistäminen)

(työtapoina esim. kirjallisuuskeskustelut, erilaisten tekstilajien lukeminen ja erittely,
yhteistyöprojekti historian ja kuvataiteen kanssa, draamaharjoitukset)

T6-7 (S3) Tekstien tuottaminen

syvennetään ymmärrystä kirjoitetun yleiskielen piirteistä (lauseenjäsenet, pää- ja sivulause,
lauseenvastikkeet)

tuotetaan erilaisia pohtivia, ohjaavia ja kantaa ottavia tekstejä (esim. yleisönosastokirjoitus, käyttöohje, mainos, arvostelu)

harjoitellaan referointia erilaisten tekstien tuottamisessa

harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita: suunnittelu, tiedonhaku, kirjoittaminen, muokkaaminen, palaute

harjoitellaan tekstilajeihin sopivan ja monipuolisen sanaston, fraseologian ja kieliopillisten rakenteiden käyttöä

(työtapoina esim. portfolio, vertaispalautteen antaminen tekstin tuottamisen tukena, monimediaisten kokonaisuuksien tuottaminen, vaikuttavan tekstin ja mielipidetekstin kirjoittaminen)

T8-10 (S4) Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

perehdytään mediakulttuuriin ja elokuvaan sekä niiden eri vaikutuskeinoihin

tutustutaan kirjallisuuden historiaan ja joihinkin kirjallisuuden eri alalajeihin

jaetaan luku- tai kulttuurikokemuksia eri tavoilla

tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin muoto- ja lauserakenteiden piirteisiin (modukset, keskeisimmät asiat lauseenjäsennyksestä)

tutkitaan kriittisesti median toimintatapoja

(työtapoina esim. yhteistyöprojekti historian ja kuvataiteen kanssa, kirjatrailerit, tutkielma, mediapäiväkirja, omien uutisten tekeminen, luokkalehti, draamaharjoitukset)

T11-13 (S5) Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

tutkitaan tekstien kielellisiä piirteitä ja vahvistetaan kielitietoisuutta opettelemalla ymmärtämään kielen mahdollisuuksia vaikuttaa

vahvistetaan edelleen oppiaineiden kielten tuntemusta ja laajennetaan sanastoa

kirjoitetaan koevastauksia (esseevastaus)

yhdistetään kuvaa ja sanaa ilmiöiden havainnollistamisessa

harjoitellaan ennakkointia ja uudelleen kerrontaa tekstin avaamisessa

vertaillaan arkikieltä ja eri tiedonalojen kieliä (esim. lauseenvastikkeiden avaaminen)
opetellaan tiedonhakua eri lähteistä itsenäisesti ja tuettuna
opitaan arvioimaan lähteitä kriittisesti
käytetään monipuolisesti omaa kielitaitoa uusien asioiden omaksumisessa

9.lk.

Laaja-alainen osaaminen

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Ajattelun taitojen kehittäminen on suomen kielen opetuksen ydintä. Opetuksessa korostuu oppilaan oma vastuu oppimisestaan. Oppilaat arvioivat omaa osaamistaan ja löytävät keinoja kehittää sitä.

Ajattelun taitoja harjoitellaan etsimällä eri näkökulmia tuttuihin asioihin, pilkkomalla ongelmia osiin ja muokkaamalla eri välineistä löytynyttä tietoa. Oppilaat kuvailevat, vertailevat, tekevät yleistyksiä, esittävät esimerkkejä ja soveltavat muokkaamaansa tietoa.

Sanaston harjoittelussa etsitään jokaiselle sopivia tapoja oppia kieltä. Oppilas oppii taitoja kerätä sanastoa myös muiden oppiaineiden tunneilla ja omassa elämässään. Kielitiedon opiskelussa käytetään autenttista materiaalia, jonka avulla kielitiedon osaaminen muodostuu aktiiviseksi osaksi oppilaan kielitaitoa.

9.luokan painotukset

Kehitetään itsenäisiä kielenopiskelutaitoja jatko-opintoja varten.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilaat oppivat suomen kielen tunneilla suhtautumaan luontevasti ja joustavasti eri kulttuureihin. Kulttuurista osaamista käsitellään laajana ja moninaisena ilmiönä. Kulttuurien ymmärretään olevan muutoksessa oleva ja vaihteleva ilmiö staattisen rakennelman sijaan. Kulttuurierojen sijaan keskitytään kulttuurin ilmiöiden tarkasteluun ja yleisinhimillisen toiminnan tunnistamiseen.

Suomen kielen opetus tarjoaa mahdollisuuksia oman identiteetin pohdintaan ja arvostukseen. Suomen kielen tunneilla oppilaat saavat olla myös suomalaisen yhteiskunnan ja elämän asiantuntijoita.

9.luokan painotukset

Oman identiteetin vahvistaminen ja suomalaisten kulttuurimuotojen tunteminen.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Suomi toisena kielenä opetus antaa hyvät mahdollisuudet kehittää arjen taitoja. Yhteistyössä terveystiedon kanssa voidaan toteuttaa omaa elämäntilannetta kehittäviä projekteja. Itsestä huolehtimista opetellaan myös pitkäjänteistä työskentelyä ja vastuunottoa harjoittelemalla. Tämä opettaa voimien jakamista tehtävän eri vaiheisiin.

9.luokan painotukset

Oppilaita kannustetaan itsenäiseen, vastuulliseen ja tutkivaan työhön. Ohjataan ymmärtämään, mikä merkitys omilla valinnoilla on.

L4 Monilukutaito

Oppimisessa käytetään monipuolisesti erilaisia tekstejä ja tutustutaan eri kielen muotoihin ja lajeihin. Oppilaan kuvanlukutaito, mediakriittinen näkemys ja eri yhteiskunnan aloilla käytettävän kielen ymmärrys kehittyvät. Suomen kielen tunneilla keskitytään eri tekstilajien osaamiseen ja keskustellaan myös muiden oppiaineiden tunneilla tarvittavasta monilukutaidosta. Näitä myös harjoitellaan käytännössä niin, että oppilas selviytyy tai osaa hakea apua monilukutaitoa vaativissa tilanteissa opiskelumaailmassa ja arkielämässä.

9.luokan painotukset

Painotetaan yhteiskunnallisia ja työelämään liittyviä tekstejä.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Oppitunneilla käytetään runsaasti ajankohtaista verkkomediaa oppimisen tukena. Tekstin- ja kuvantuottamisen yhteydessä harjoitellaan eri välineiden monipuolista käyttöä. Myös oppilaiden ideoita ajantasaisten medioiden ja välineiden käytössä kuunnellaan.

Suomen kielen opetuksessa tieto- ja viestintätekniikan ja tekstintuottamisen taidot limittyvät. Perusopetuksen loppuvaiheessa oppilaalla on hallussaan koko tekstintuottamisen prosessi, johon kuuluvat kriittinen tiedonhaku, tiedon prosessointi ja omaan ajatteluun yhdistäminen, tekstin tuottaminen, käsittely, arviointi ja julkaisu.

9.luokan painotukset

Harjoitellaan tekstintuottamisen prosessia jatko-opintoja ja työelämää varten.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

Oppilaat saavat suomen kielen tunneilta yleiskielen hyvän osaamisen ja eri kielen rekistereiden luontevan käytön. Työelämätaitoja harjoitellaan aktiivisesti. Yhteistyössä oppilaanohjauksen ja yhteiskuntaopin kanssa kirjoitetaan työhakemus ja CV todellista käyttöä varten sekä harjoitellaan työnhakutilanteita.

Neuvottelutaidot ja ystävällinen suhtautuminen toisiin ihmisiin ovat tärkeitä työelämätaitoja. Näitä harjoitellaan jatkuvana prosessina läpi yläkoulun.

9.luokan painotukset

Harjoitellaan työelämässä tarvittavaa käyttäytymistä ja vuorovaikutustaitoja, joita sovelletaan työharjoittelussa ja erilaisilla vierailukäynneillä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Oppitunneilla opitaan ymmärtämään yhteiskunnan toimintaa seuraamalla ja lukemalla uutisia. Oppilaassa herätellään halua vaikuttaa myönteisesti omaan ja muiden tulevaisuuteen. Oppilaat kirjoittavat ja lukevat vaikuttamaan pyrkiviä tekstejä ja oppivat samalla ymmärtämään erilaisia vaikutuskeinoja.

9.luokan painotukset

Seurataan ja luetaan uutisia.

9.lk.

Opetuksen tavoitteet

T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen (S1)

Oppilas

ohjautuu havainnoimaan, vahvistamaan ja kehittämään omaa viestijäkuvaansa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä

toimii tavoitteellisesti, rakentavasti ja eettisesti eri vuorovaikutustilanteissa

tutustuu erilaisiin viestintäympäristöihin, myös koulumaailman ulkopuolella

T4-6 Tekstien tulkitseminen (S2)

Oppilas

valitsee, käyttää, tulkitsee ja arvioi monimuotoisia kaunokirjallisia tekstejä sekä asia- ja mediatekstejä

etsii ohjatusti itseään kiinnostavaa luettavaa, kuunneltavaa ja katseltavaa

syventää kriittistä lukutaitoaan

T6-7 Tekstien tuottaminen (S3)

Oppilas

vahvistaa omaa kirjoittajaidentiteettiä

vakiinnuttaa tietoaan kirjoitetun kielen konventioista

hallitsee erilaisten lähteiden kriittisen ja tarkoituksenmukaisen käyttö

osaa toimia vastuullisesti ja eettisesti eri viestintäympäristöissä

T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen (S4)

Oppilas

syventää kielitietoisuuttaan avustetusti ja kiinnostuu kielen ilmiöistä

tunnistaa kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä

pohtii kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässä

tutustuu Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen

tulee tietoiseksi omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistä

T11-13 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena (S5)

Oppilas

valmistautuu jatko-opintoihin vahvistamalla eri tiedonalojen kielten ja sanaston osaamista

Keskeiset sisällöt

(S1) T1-3 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

vahvistetaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutusvalmiuksia

harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä autenttisia puhetilanteita varten (tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaiseminen)

opitaan viittaamaan toisen puheeseen keskustelussa
tunnistetaan ja kehitetään omia vahvuuksia viestijänä
suullisen esityksen itsenäinen suunnittelu ja toteutus

(työtapoina esim. työhaastattelu, draamaharjoitukset, tilanteeseen sopiva valmisteltu tai spontaani puhe-esitys, videoinnit)

(S2) T4-5 Tekstin tulkitseminen

tunnistetaan erilaisten tekstien tyylipiirteitä ja sävyjä
vahvistetaan kriittistä lukutaitoa
harjoitellaan yhteiskunnallisten tekstien analysointia (arvojen, ideologioiden ja vaikuttamisen keinojen löytäminen tekstistä)

(työtapoina esim. ryhmäkeskustelut, draamaharjoitukset, erilaisten tekstien analyysit)

(S3) T6-7 Tekstien tuottaminen

tehdään havaintoja kielen rakenteista, eri rekistereille ja tyyleille tyypillisistä piirteistä ja kielellisten valintojen vaikutuksesta tekstin tyyliin ja sävyyn
vakiinnutetaan kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden tuntemusta (oikeinkirjoitus, asemointi, tyyli)
harjoitellaan jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia kielellisiä valmiuksia
harjoitellaan referointia ja erilaisiin lähteisiin viittaamista

(työtapoina esim. tutkielma, portfolio, vertaispalaute, puhe-esitysten tuottaminen, pohtiva teksti)

(S4) T8-10 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

tutustutaan pääpiirteittäin Suomen kielitilanteeseen, kielten sukulaisuussuhteisiin, suomen sukukieliin ja suomen kielen vaihteluun ja vaiheisiin sekä kielen ohjailun periaatteisiin

vertaillaan suomea oppilaille tuttuihin kieliin ja tutustutaan suomen kielelle tyypillisiin äänne-, muoto- ja lauserakenteen piirteisiin

opitaan tuottamaan lauseenvastikkeita

tutkitaan kielten vaikutusta toisiinsa sanaston ja nimistön tasolla

tutustutaan kulttuurin käsitteeseen ja sen eri ilmenemismuotoihin kuten kansanperinteeseen

kannustetaan oman lukuharrastuksen laajentamiseen ja luetaan otteita eri aikakausille tyypillisistä teksteistä

tutustutaan Suomen kirjallisuuden tärkeimpiin kirjailijoihin ja teoksiin (esim. tunnetuimmat klassikot)

ymmärretään yhteiskunnan monikielisyyden ja kulttuurillisen monimuotoisuuden merkitys

(työtapoina esim. portfolio, ryhmätyöt sukukielistä ja murteista, tutkielma omasta äidinkielestä, videoinnit, draamaharjoitukset, vierailut, kirjallisuustutkielma)

(S5) T11-13 Kielenkäyttö kaiken oppimisen tukena

luetaan monipuolisesti erilaisia asiatekstejä ja laajennetaan sanavarastoa sekä otetaan sanoja käyttöön keskustelemalla ja kirjoittamalla erilaisista aiheista

harjoitellaan tiedonetsintää erilaisista ajankohtaisista aiheista ja mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä jonkin toisen oppiaineen kanssa

harjoitellaan sanakirjojen ja sähköisten sanakirjojen käyttöä